

A Fővárosi Ítéltábla a Buczkó Ügyvédi Iroda (fél címe 1 ., ügyintéző ügyvéd: dr. Buczkó Péter) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek - a dr. Fülöp László ügyvéd (fél címe 2.) által képviselt alperes neve Szerkesztősége (alperes címe.) alperes ellen sajtó-helyreigazítás miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. október 5. napján kelt 19.P.24.319/2016/4. számú ítélete ellen a felperes részéről 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy a felperes a perköltséget az alperes által szerkesztett lapot kiadó ... Kiadó Kft. (...) részére köteles megfizetni.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes által szerkesztett lapot kiadó ... Kiadó Kft.-nek (...) 15.000 (tizenötezer) forint + áfa másodfokú perköltséget és a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az alperes által szerkesztett ... című hetilap 2016. augusztus 4. napján megjelent számában az „Ötmillió alkalmatlan költség, előre” címmel jelent meg írás, amely dr. ... kormánypárti országgyűlési képviselő ellen uniós forrásokat érintő korrupció gyanúja miatt folyó nyomozás előzményeit, jelenleg ismerhető adatait dolgozza fel lehallgatási jegyzőkönyvek tartalma alapján. A hat oldalas cikkben többek között az is szerepel: „A ...-ügyhöz hasonlóan most is déjà vu érzése támad a kívülállónak, mert hiszen miután a NAV értesítette felperes nevet a nyomozásról, a rendszer elkezdett szivárogni: ez visszaköszön az érintettek letartóztatását megelőző telefonbeszélgetéseiben »többen vagyunk a vonalban«. ... barátja ... pedig ekkortájt figyelmezteti a ...iakat, hogy lehallgatják őket, ennek ellenére államtitoksértés miatt nem indult eljárás az ügyben.”

A felperes keresetében kérte, hogy az elsőfokú bíróság kötelezze az alábbi helyreigazító közlemény közzétételére az alperest: „Helyreigazítás:

Valótlanul állítottuk, illetve azt a hamis látszatot keltettük, mintha felperes neve miniszternek köze lenne egy államtitoksértéshez, amely következtében a sajtóban az úgynevezett ... ügyként emlegetett büntetőeljárásban a megfigyelt személyek tudomást szereztek a nyomozásról és a lehallgatásukról.” Kérte továbbá perköltség megfizetésére kötelezni az alperest.

Álláspontja szerint a kifogásolt írás - hangsúlyozottan a teljes cikk szövegének összefüggésében - valótlanul azt állítja, illetve azt a hamis látszatot kelti, mintha a felperesnek köze lenne egy államtitoksértéshez, amely következtében a sajtóban az ügynevezett ... ügyként emlegetett büntetőeljárásban a megfigyelt személyek tudomást szereztek a nyomozásról és a lehallgatásukról.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy valótlanul semmit nem állított az újságcikk, különösen a felperessel összefüggésben nem.

Valós tény hamis színben sem tüntettek fel, hiszen nem tartalmazott olyan megállapítást a cikk, hogy ehhez a felperesnek köze lenne.

Államtitoksértés miatt nem indult eljárás, tehát emiatt formálisan államtitoksértés sem merülhetett fel. Az pedig kétségtelen tény, hogy a per tárgyává tett cikkben szereplő megállapítás, vagyis hogy az érintettek tudomást szereztek a nyomozásukról, lehallgatásukról a valóságnak megfelel.

Hivatkozott arra, hogy cikksorozat jelent meg az alperesi szerkesztőség által szerkesztett hetilapban a ... ügyként ismertté vált nyomozással kapcsolatosan. A kifogásolt cikkrészletben egyértelmű, hogy nem felperes neve miniszter a szivárogtató, hiszen benne van a szövegben, hogy elkezdett szivárogni a rendszer. A rendszer, mármint a minisztérium, hiszen valószínű, hogy ennek a területnek is van felelőse, hierarchiája, rengeteg ember dolgozik benne.

A felperes személyes érintettsége egyik híradásban sem szerepelt, azonban az ügyben érintett pályázatokat az általa vezetett minisztériumhoz kellett benyújtani.

Álláspontja szerint a ... ügygel alappal vont párhuzamot, mert abban az esetben is tudomást szereztek az érintettek arról, hogy lehallgatják őket.

Hivatkozott alperes arra is, hogy az Smtv. alapján különbséget kell tenni valótlan tényállítás, illetőleg való tények hamis színben feltüntetése között. Álláspontja szerint a felperes által közzétenni kért helyreigazítási közlemény ilyen értelemben nem felel meg az Smtv. rendelkezésének.

Az elsőfokú bíróság az ügyben alkalmazandó jogszabályként idézte a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 342. § (1) és (2) bekezdését, 343. § (1) bekezdését, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi. CIV. törvény (Smtv.) 4. §, 10. §, 12. §-t, az Alaptörvény IX. cikkét, a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:44. §-t, a Legfelsőbb Bíróság sajtóhelyreigazítási perekben alkalmazandó PK 12.-15. számú állásfoglalásait, valamint az Alkotmánybíróság több döntését.

A kifogásolt közleményre vonatkozóan, elsődlegesen azt tartotta szükségesnek rögzíteni, hogy az Smtv. 12. § (1) bekezdése értelmében az arra jogosult a sajtótól helyreigazítási közlemény közzétételét akkor kérheti alappal, ha a sajtó valótlanosságokat közölt, a való tényeket hamis színben tüntette fel, illetőleg megalapozatlanul állított, vagy híresztelt valamit. Ebből a szempontból a felperes által kért helyreigazítási közlemény nem felelt meg az Smtv. rendelkezéseinek, hiszen azt kérte közölni a közleményben, hogy a cikk részlete valótlanosságot állít, illetőleg egyidejűleg hamis látszatot is kelt.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az Smtv. rendelkezései egyértelműen meghatározzák azokat az eseteket, amelyeknek megvalósulása esetén a sajtó helyreigazításra köteles. A felsorolás taxatív, tehát nem példálózó jellegű. Nem tartalmazza a „hamis látszat keltését” és nem ad lehetőséget annak közlésére sem, hogy a valótlan tény állítása egyidejűleg hamis színben is feltünteteti a felperest.

Érdemben azt vizsgálta, hogy történt-e az alperes részéről valótlan tényállítás, illetőleg az általa közzétettek a valóságot hamis színben tüntetik-e fel.

A PK 12. számú állásfoglalás alapján a teljes szöveggörnyezetével együtt vizsgálva a kifogásolt cikkrészletet arra a megállapításra jutott, hogy az alperes nem állított valótlanosságot a felperes

vonatkozásában. Különösen nem állította azt, hogy a felperesnek köze lenne egy államtitoksértéshez, hiszen a szöveg kifejezetten rögzíti azt, hogy államtitoksértés miatt nem indult eljárás az ügyben.

Szintén nem történt valótlan tényállítás arra vonatkozóan, hogy a felperes szivárogtatott volna, mert a cikkből az átlagolvasó számára is az következik, hogy a rendszer kezdett el szivárogni, amit a felperes egyébként maga sem vitatott. A cikkrészletből annyi derült ki, hogy a minisztériumot vezető minisztert a NAV értesítette a nyomozásról és ezt követően derült fény a lehallgatásokra. Az a következtetés, amit a felperes tulajdonít a cikknek, hogy mint miniszternek köze lenne a szivárogtatáshoz vagy az államtitoksértéshez, a bíróság álláspontja szerint a cikkből nem olvasható ki. Ha valakiben mégis megfogalmazódna ez a következtetés, az olyan szubjektív vélemény, mely sajtó-helyreigazításra nem adhat alapot.

Mindezek alapján a felperes keresetét elutasította és a Pp. 78. § lapján kötelezte a perköltség viselésére.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést elsődlegesen az ítélet megváltoztatását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését kérve. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság különösebb indokolás nélkül állapította meg azt, hogy „az átlagolvasó is a teljes szöveget és annak a sérelmezett részét elolvasva arra a következtetésre jut, hogy a rendszer kezdett el szivárogni, amit a felperes egyébként maga sem vitatott.”

Ezzel szemben teljesen egyértelmű, hogy a cikkrészlet nyelvtani megfogalmazása, és a teljes szöveg összefüggése alapján (az elsődleges kereseti kérelem szerint) egyértelműen azt a valótlan tényt állítja, (a másodlagos kérelmem szerint pedig) azt a hamis látszatot kelti, mintha a felperesnek köze lenne egy államtitoksértéshez, amely következtében a sajtóban az úgynevezett ... ügyként emlegetett büntetőeljárásban a megfigyelt személyek tudomást szereztek a nyomozásról és a lehallgatásokról. Azt a valós tényt, hogy a megfigyelt személyek tudomást szereztek a nyomozásról és a lehallgatásokról, abban a hamis színben tünteti fel, mintha ez összefüggene a NAV általi értesítésével.

A sérelmezett cikkrészlet a „rendszer elkezdett szivárogni” állítást a „hiszen miután” szavakkal kapcsolja ahhoz a másik kijelentéshez, miszerint a „NAV értesítette felperes nevet a nyomozásról” a „hiszen” és különösen a „miután” szavak egyértelműen olyan nyelvtani és logikai kapcsolatot teremtenek meg a két állítás között, mintha időrendi és oksági kapcsolat állna fenn a „rendszer szivárgása” és a NAV értesítése között. „A ...-ügyhöz hasonlóan most is déjá vu érzése támad a kívülállónak, hiszen miután a NAV értesítette felperes nevet a nyomozásról, a rendszer elkezdett szivárogni (...)” közlésből a magyar nyelv és az elemi logika szabályai szerint egyértelműen azt a következtetést vonhatja le az átlagolvasó, mintha a felperesnek köze lenne egy államtitoksértéshez, amely következtében a megfigyelt személyek tudomást szereztek a nyomozásról és a lehallgatásokról.

Könnyű belátni, hogy ha nem ez lenne a cikkrészlet mondanivalója, akkor teljesen szükségtelen volt a nevét említeni a szivárgással kapcsolatban. Ha a cikk csak annyit közöl tényként, hogy a megfigyelt személyek tudomást szereztek a nyomozásról, akkor „a rendszer szivárgását” nem a „miután” szóval fűzi a „NAV értesítéséhez”.

Megjegyezte, hogy az alperes semmivel sem bizonyította egyébiránt azt sem, hogy a „rendszer szivárgása” vagyis, a megfigyelt személyeknek a nyomozásról való tudomásszerzése időrendben azután történt-e, hogy a NAV tájékoztatást adott a részére.

Az, hogy államtitoksértés miatt eljárás nem indult, és ezt a tényt a cikk is közli, nem zárja ki összefüggésbe hozatalát ilyen bűncselekménnyel, hiszen éppen azt állítja: ilyen történt, mégsem (ennek ellenére nem) indult nyomozás.

Mivel sok esetben nehéz elhatárolni a valótlan tényközlést és a valós tény hamis színben

feltüntetését, ezért jelölte meg elsődleges és másodlagos keresetét. Ez a határozatlanság azonban a PK 15. számú állásfoglalás alapján nem akadályozza a bíróságot a helyreigazító közlemény pontos megfogalmazásában, ami a kereset érdemi vizsgálata alapján lehetséges.

Az alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a cikk nem állította, hogy a felperesnek személy szerint köze lenne a szivárogtatáshoz vagy az államtitoksértéshez, ilyen látszatot sem keltett.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével teljes egészében, indokaival részben értett egyet, ezért az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Helytállóan hivatkozott az alperes arra, hogy a felperes által előterjesztett helyreigazítási kérelem az Smtv.-ben megfogalmazott követelményeknek teljes mértékben nem felelt meg. Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy valaminek a hamis színben történő feltüntetése nem azonos a hamis látszat keltésével. Az Smtv. 12. § szerint helyreigazításnak akkor van helye, ha a sajtószerv valótlan tényt állított vagy való tényeket hamis színben tüntetett fel. Egy közlés esetében egyszerre nem valósulhat meg mind a két feltétel, azok ugyanis kizárják egymást. A kérelemnek ez a határozatlansága azonban önmagában a kereset elutasítását nem eredményezheti abban az esetben, ha a helyreigazító közleményből egyébként kitűnik, hogy a kérelmező mely tény valótlanágát, esetleg mely tény hamis színben feltüntetését sérelmezi.

Érdemben egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a felperes személyes érintettségét, személyes cselekvőségét a cikk nem érinti, ilyenre utalást sem tesz. A felperes fellebbezése az államtitoksértés körében kifejtettek tekintetében annyiban megalapozott, hogy annak közlése, miszerint államtitoksértés miatt eljárás nem indult önmagában nem zárja ki, hogy ilyen cselekménnyel bárkit összefüggésbe hozzanak. A perbeli esetben azonban ilyen összefüggést a felperes személye és a cselekmény között nem állított fel az alperes.

A perbeli terjedelmes írás középpontjában a bűnügy áll, mellyel kapcsolatosan nyomozati jegyzőkönyvek kerültek nyilvánosságra, azokból idézve tájékoztat az alperes az abban érintett egyes szereplők cselekményeiről, vallomásairól és érinti azt a körülményt is - amit a perben csatolt jegyzőkönyvekkel igazolt - hogy a gyanúsítottak tudhattak arról, hogy lehallgatják telefonbeszélgetéseiket. Ezzel kapcsolatosan veti fel a hasonlóságot egy korábbi bűnüggyel, amelyben ugyancsak az derült ki, hogy a gyanúsított valamilyen úton tudomást szerzett az ellene folyó hatósági cselekményről. Konkrétumot azonban sem a korábbi üggyel kapcsolatosan sem a jelenleg folyó nyomozással kapcsolatosan nem említ. A felperes neve mindössze abban a relációban szerepel, hogy, mint az érintett minisztérium vezetőjét, értesítette a NAV a nyomozásról. Nevének említése nem tekinthető indokolatlannak, hiszen a tájékoztatás jellege miatt teljességgel nyilvánvaló, hogy személyes címzettje volt a hivatalos közlésnek. Az információ kiszivárgását azonban az újságíró nem hozza a felperes személyével összefüggésbe, kifejezetten a rendszer szivárgásáról tesz említést, ami vonatkozhat a minisztériumra, de akár a nyomozóhatóságra is, vagy akár a hatóságok egymás közötti kommunikációjára is.

Nem vitásan tulajdonítható a sérelmezett közlésnek olyan értelmezés is amit a felperes tételez fel, ennek megítélésekor azonban a bíróságnak nem az érintett egyéni tudattartalmát kell figyelembe vennie, hanem a közlés általánosan elfogadott, köznapi jelentését. Ennek megítélésekor hangsúlyos a tágabb szöveggörnyezet melynek kontextusában a felperes személye egyáltalán nem jelenik meg.

Személyes felelősségét fel sem veti az írás, így vele sem az esetleges államtitoksértésre, sem a szivárogtatásra vonatkozó közlés nem hozható kapcsolatba. Miután pedig a cikkel érintett bűncselekmény, általában a pályázatokkal kapcsolatosan felmerülő esetleges korrupció-gyanú közügy, miniszteri státuszából adódóan nevének közlése a cikkben érintett üggyel kapcsolatban nem önkényes, alappal nem sérelmezhető.

Szükséges volt azonban pontosítani az elsőfokú ítéletnek a perköltség megfizetésére vonatkozó rendelkezését, figyelemmel arra, hogy az alperesi szerkesztőség annak megfizetésére nem kötelezhető.

A fentiek szerinti pontosítással az elsőfokú bíróság döntése helyes volt, így a felperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért köteles az alperesnek a Pp. 239. §-nak utaló szabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján, az ügyvédi munkadíjból álló perköltséget megfizetni, melynek mértékét a bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

A le nem rótt illeték viseléséről a másodfokú bíróság a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2017. január 25.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

bíró

dr. Istenes Attila s.k.